

NEW JUNGIAN
ISRAELI ASSOCIATION

עמותה יונגיאנית
ישראלית חדשה (ע"ר)

דף הבית

**על הסמל: בממלכת נרניה
"האריה המכשפה וארון הבגדים" של ק.ס. לואיס**

רות שריג

בחרתי לייצג את הסמל בממלכה הדמיונית נרניה, מתוך הספר, שכעת הוא גם סרט: "האריה המכשפה וארון הבגדים".

למי שלא מכיר הרי הסיפור בקצרה: בתקופת הבלויץ על לונדון נשלחים ארבעת ילדי משפחה אחת, פיטר

סוזן אדמונד ולוסי, לשהות מחוץ לעיר המופצצת. הם משתכנים בביתו הענק של פרופסור החי לבד עם סוכנת בית קפדנית, ומשחקים בחדרים הרבים בעוד הפרופסור עסוק בחדרו. באחד ממשחקי המחבואים נכנסת לוסי, הצעירה בילדים לתוך ארון בגדים גדול העומד בחדר ריק ומלא במעילי פרווה ארוכים. היא נכנסת עמוק יותר ויותר ומגלה כי במקום דופן אחורית של הארון היא יוצאת מן הצד השני לארץ מושלגת. חצי אדם וחצי תיש, שער בתרגום הישן, או פאון בתרגום החדש, מספר לה כי היא הגיעה לנרניה, ממלכה קסומה ששוכניה הם פאונים, קנטאורים, בונים מדברים, ושאר יצורי קסם.

אך נרניה שרויה תחת כישוף רע של המכשפה הלבנה שמקפואה הכל, והופכת את הממלכה לארץ קרח אפלה. היא מקפואה גם את

כל מי שאיננו מציית לה.

בעקבות לוסי נכנסים גם אחיה ואחותה לממלכה.

אדמונד הוא האח הבוגד, זה שהמכשפה מפתה בממתקים, ובהבטחות לשלטון על אחיו. לעומתו מצטרפים פיטר סוזן ולוסי לכוחות הנלחמים במכשפה. הם פוגשים את אסלן, האריה הנהדר המקריב את עצמו על מנת להציל את חייהם. הוא מת וקם לתחייה ומוביל את הניצחון על המכשפה עם הילדים כולל אדמונד ההופכים מלכי הממלכה.

נהוג לראות בדמות האריה הנהדר את ישו, המקריב את עצמו למען הכלל. הקרבה עצמית מוות ולידה מחדש הם מיתוסים עתיקים מאד. אלים מתים וקמים לתחייה במסופוטמיה ובמצרים וגם ביוון. המוות הוא לצורך התחדשות. עבור האל, המלך והחברה.

מותו ותחייתו של הגואל הם מוטיבים חוזרים באגדות. אפילו באגדה בת זמננו – סידרת המתח 24, ג'ק באואר הגיבור המציל את אמריקה, מת למען הכלל בסוף עונה אחת ושב לתחייה בבאה. האריה הוא סמל רב פנים. טורף אכזר אך גם שומר נאמן הישן בעיניים פקוחות על פי אגדות אחדות. לכן שומרים פסלי אריות על פתחי הבתים.

האריה הוא סמל העוצמה, המלכות, האוטוריטה בהיותו מלך החיות. גם אצלנו המלך הוא גור אריה יהודה. האריה מסמל את השמש במלוא עוצמתה. רעמתו הצהובה הפכה אותו למלווה את אל השמש או לשמש עצמה. אריה צעיר הוא השמש בבוקר, ואריה זקן השמש בשקיעתה.

ק.ס. לואיס חיבר את סמל האריה על הממדים המיתיים שלו עם ההתרחשות הסמלית- מיתולוגית של מוות, הקרבה ותחיה, ויצר את המיתוס מחדש.

על האריה והמכשפה דובר רבות ולכן רציתי הפעם להתייחס במיוחד דווקא אל הארון.

עבור יונג יש לסמל פונקציה של מעבר. הסמל מעביר את המתבונן בו והחווה אותו, מעמדה אחת לשניה. זהו כוחו הטרנספורמטיבי. הסמל גם מחבר בין מודע ולא- מודע.

מה מתאר יותר תכונות אלו מהארון אליו נכנסת לוסי. הארון שדלתו האחת פתוחה אל המציאות ה"דוקומנטרית", אל חיי היום יום, ודלתו השניה פתוחה אל נרניה, הממלכה הדמיונית, המאוכלסת גיבורים מיתולוגיים והתרחשויות ארכיטיפיות.

זהו סמל המסמל סמל.

לוסי מקפידה להשאיר את דלת הארון פתוחה כאשר היא עוברת לממלכת נרניה משום שהיא יודעת שצריך להשאיר פתח לחזרה אל המוכר כאשר יוצאים למסע אל הבלתי מוכר.

אך אין ערובה לכך שהדלת הזאת תפתח שנית באותה צורה ובאותו מקום. הפעם הבאה תהיה שונה. דרך סמל

אחר. במקום אחר. באופן מקרי.

" זה פשוט יקרה מעצמו" כמו שאומר הפרופסור לילדים בסיומו של הספר.